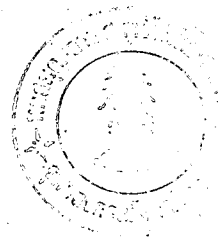

ละเมียดนางฟ้า

เรืออากาศโท วินัย ตูวิเชียร

007462

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๕

ISBN ๙๗๔-๕๖๐-๘๐๑-๗

CONTEMPT OF COURT

Flying Officer Vinai Tuvichien

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1982

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ละเมียดอำนาจศาล

โดย

เขืออากาศโทวินัย ตวีเชียร

ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์พรเพชร วิชิตชลชัย

อาจารย์ที่ปรึกษา (ร่วม)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์มูรธา วัฒนะชีวะกุล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฬา กุลบุศย์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.กมลิต อนุ นกร)

..... กรรมการ
(อาจารย์พรเพชร วิชิตชลชัย)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์มูรธา วัฒนะชีวะกุล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ละเมิดอำนาจศาล
ชื่อนิสิต	เรืออากาศโท วินัย ฑูวิเชียร
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์พรเพชร วิชิตชลชัย
ภาควิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	๒๕๒๔

บทคัดย่อ

ปัญหาเรื่องการละเมิดอำนาจศาล เป็นปัญหาเรื้อรังที่มีมานาน และยังคงเป็นปัญหาที่หาข้อยุติไม่ได้จนถึงปัจจุบัน เพราะเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีในศาลนั้น จะต้องมิหวั่นกลัวว่าในการดำเนินคดี เขามีสิทธิเต็มที่ภายในขอบเขตของกฎหมาย ปลอดภัยจากความหวาดหวั่นว่าจะถูกลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาล ถ้าศาลใช้อำนาจลงโทษโดยไม่เป็นธรรม ปราศจากเหตุผลและขาดการไตร่ตรอง โดยคำนึงถึงความสะทวักสะบายของศาลแต่เพียงฝ่ายเดียวแล้ว สิทธิเสรีภาพของประชาชนในการดำเนินคดีจะถูกสกัดกั้นโดยสิ้นเชิง และผลสุดท้ายประชาชนทั่วไปอาจเสื่อมความเคารพนับถือ และขาดความศรัทธาต่อสถาบันศาลยุติธรรม แต่ในขณะที่เดียวกันก็ต้องคำนึงถึงศาล ซึ่งมีหน้าที่สำคัญในการเป็นประธานการพิจารณาคดีและรักษาความสงบเรียบร้อยในศาล เพื่อให้การดำเนินคดีสำเร็จไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว บริสุทธิ์ ยุติธรรม จึงต้องบัญญัติกฎหมายให้อำนาจศาลในการที่จะลงโทษจำคุก ปรับ หรือด้วยวิธีการอื่นๆ แก่ผู้ที่ดูหมิ่นเหยียดหยามศักดิ์ศรี หรือรบกวนขัดขวางการพิจารณาคดีของศาลได้ด้วย

ฉะนั้น บทบัญญัติเรื่องการละเมิดอำนาจศาล จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีไว้เพื่อเป็นเครื่องมือของศาล แต่บทบัญญัติเรื่องการละเมิดอำนาจศาลในปัจจุบัน ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากหลายท่านว่าเป็นกฎหมายที่ไม่เป็นธรรม เพราะตัวบทกฎหมายและการใช้อำนาจลงโทษของศาลไม่มีหลักเกณฑ์ชัดเจนก่อให้เกิดความเสียหาย อันเป็นการกีดกันสิทธิเสรีภาพในการดำเนินคดีของประชาชน ขัดต่อหลักนิติธรรมที่ศาลผู้ถูกกระทำละเมิดสั่งลงโทษได้เอง กระทำความผิดครั้งเดียวถูกลงโทษสองซ้ำ และศาลใช้อำนาจลงโทษโดย

ขาดวิจยารณณาน ทำให้เหลิงอำนาจ จึงได้เรียกร้องให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และอำนาจ
การพิจารณาและสั่งลงโทษให้แน่ชัด รวมทั้งยกเลิกโทษจำคุกด้วย

จากการศึกษาปัญหาเรื่องการละเมิดอำนาจศาล ได้แบ่งหลักเกณฑ์การละเมิด
อำนาจศาลออกเป็น ๔ ประเภทคือ การละเมิดอำนาจศาลทางอาญา การละเมิดอำนาจ
ศาลทางแพ่ง การละเมิดอำนาจศาลโดยตรง และการละเมิดอำนาจศาลโดยอ้อม และ
กำหนดอำนาจการพิจารณาและสั่งลงโทษไว้ ๒ วิธีคือ กระบวนการพิจารณาและสั่งลงโทษ
การละเมิดอำนาจศาลโดยตรง กับกระบวนการพิจารณาและสั่งลงโทษการละเมิดอำนาจศาล
โดยอ้อม หลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้ กฎหมายของไทยบัญญัติไว้ไม่แน่ชัด คงปล่อยให้อยู่ในดุลพินิจ
ของศาลเพียงฝ่ายเดียว จึงควรจะได้พิจารณาแก้ไขในเรื่องนี้ให้แน่ชัด ซึ่งจะก่อให้เกิด
ผลดีแก่ศาล จะได้ใช้หลักเกณฑ์และอำนาจได้ถูกต้องและเป็นธรรมยิ่งขึ้น สำหรับประชาชน
ผู้เกี่ยวข้องก็จะได้รับหลักประกันต่อสิทธิเสรีภาพในการดำเนินคดีมากขึ้น ส่วนข้อเรียกร้อง
ให้ยกเลิกโทษจำคุก สมควรจะได้พิจารณาไตร่ตรองให้ถี่ถ้วนก่อนว่า มีเหตุผลสมควรเพียง
ใด เพราะการดำเนินคดีในศาล บุคคลผู้เกี่ยวข้องจะต้องมีความสำนึกและรับผิดชอบต่อ
การกระทำใดๆต่อศาล ซึ่งกระทำการพิจารณาพิพากษาคดีในพระปรมาภิไธยขอ
พระมหากษัตริย์ ถ้าปรากฏว่าผู้เกี่ยวข้องไม่มีความสำนึกและรับผิดชอบ ก่อให้เกิดปัญหา
ร้ายแรงขึ้นในระหว่างการพิจารณาคดี และศาลใช้ความอดทน สุขุม รอบคอบแล้ว ก็ไม่
สามารถระงับเหตุร้ายได้ การยกเลิกโทษจำคุกก็ไม่เป็นการเหมาะสม แม้แต่ในต่างประเทศ
ก็มีโทษจำคุกเสรีภาพทำนองเดียวกัน ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนะ โดยทำการแก้ไขปรับปรุง
ตัวบทกฎหมายเรื่องละเมิดอำนาจศาล รวมทั้งแก้ไขปรับปรุงตัวบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้
สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

Thesis Title Contempt of Court

Name Flying officer Vinai Tuvichien

Thesis Advisor Mr. Pornpetch Wichitcholchai

Department Law

Academic Year 1981

ABSTRACT

The question of contempt of court has long been controversial and so far could not be settled. As the question of contempt in directly involved the rights and freedom of every citizen especially one who engages in court proceedings. It is, therefore, necessary to provide the security for any person involved in the proceedings to exercise his full rights, within the limit of Law, without having to fear that he may be held liable for contempt. If the court abuses its power without any reasonable cause and without thoroughly considering, in punishing any person for contempt, the rights and freedoms of the citizen would be inevitably jeopardized. It would certainly result in the abatement of prestige and faith of the citizen to the court.

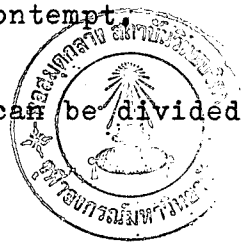
However, the contempt of court should remain as a measure of deterrent because it is an effective device in keeping law and orders in the courtroom.

Presently, this power has been criticized by attorneys who view that it is unjust because there is no definite

guideline but it is left to the court's own discretion.

Furthermore, the imposition of contempt of court, in most of the attorneys' view, is an unjust Law. It is also contrarary to the rule of law in the sense that contempt of court against the court is decide by the same institution. It goes without saying that one who has the power always abuses his power. therefore, attorneys request the court to impose the definite guideline in deciding the question of contempt of court as well as to repeal the term of imprisonment for contempt.

From this study, contempt of court can be divided into four categories.

- (1) criminal contempt;
- (2) civil contempt;
- (3) direct contempt; and
- (4) indirect contempt.

The procedure of which can be categorized into:

- (1) the proceeding and punishment of direct contempt, and
- (2) the proceeding and punishment of indirect contempt.

In Thai law, there is no definite guideline concerning the contempt of court and it is left up to the court's own discretion. Therefore it is appropriate that such remedy be maintained,

The purpose of this thesis is to recommend the revision and amendment of the law pertaining contempt of court and to inform the authorities concerned to reform the procedures to suit the present contemporary.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จไปได้ก็ด้วยความกรุณาจากผู้มีพระคุณหลายท่าน ท่านแรกคือ อาจารย์พรเพชร วิชิตชลชัย ซึ่งได้กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ความแนะนำ ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน อีกท่านหนึ่งซึ่งผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณเป็นพิเศษคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนะชีวะกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาชี้แนะข้อบกพร่อง รวมทั้งได้สละเวลาร่วมแก้ไขข้อบกพร่องให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ในด้านการค้นคว้าวิจัย ได้รับความอนุเคราะห์จาก คุณชาญ แก้วชูใส ที่กรุณา มอบเอกสารการอภิปรายของสมาคมทนายความให้ คุณสมนึก พานิช ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือแนะนำเอกสารภาษาต่างประเทศสำหรับการวิจัย นอกจากนี้ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุธาบตี สัตตบุศย์ ซึ่งได้กรุณาแนะแนวทางในการเขียนและคัดเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์ และท่านอาจารย์ ดร.โกเมนทร์ กัทภิรมย์ ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นและแนะนำหนังสือให้ผู้วิจัยได้ค้นคว้า

ขอขอบคุณ อาจารย์สมบูรณ์ ทองศิลป์ และอาจารย์รัชชัย เปรมปรีดิ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาช่วยเหลือในการพิมพ์และตรวจสอบความถูกต้อง และท้ายที่สุดนี้ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่ได้กล่าวนามในที่นี้ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือทำให้ผลงานของผู้วิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีสมตามความมุ่งหมาย

เรืออากาศโท วินัย คูวิเชียร

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
บทนำ.....	๑
บทที่ ๑.....	
๑. บททั่วไป.....	๓
ความหมาย.....	๕
วัตถุประสงค์.....	๑๐
วิวัฒนาการอำนาจการลงโทษความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล.....	๑๒
ก. วิวัฒนาการอำนาจการลงโทษความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล ของประเทศอังกฤษ.....	๑๒
ข. วิวัฒนาการอำนาจการลงโทษความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล ของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	๑๕
ค. เปรียบเทียบอำนาจการลงโทษความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล ของประเทศอังกฤษกับสหรัฐอเมริกา.....	๑๘
๒. หลักเกณฑ์การละเมิดอำนาจศาล.....	๒๑
การละเมิดอำนาจศาลในทางอาญาและทางแพ่ง.....	๒๒
ก. การละเมิดอำนาจศาลในทางอาญา.....	๒๒
ข. การละเมิดอำนาจศาลในทางแพ่ง.....	๒๔
ค. ความแตกต่างระหว่างการละเมิดอำนาจศาลในทางอาญากับ ทางแพ่ง.....	๒๕
๑. พิจารณาจากวัตถุประสงค์ในการใช้อำนาจลงโทษของศาล.....	๒๕
๒. พิจารณาจากกระบวนการพิจารณาคดี.....	๒๖
๓. พิจารณาจากโทษ.....	๒๗

ง. การละเมิดอำนาจศาลในทางอาญาหรือในทางแพ่งตามแนว
กฎหมายไทย..... ๒๗

๑. การละเมิดอำนาจศาลในทางอาญาตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกา
ของไทย..... ๒๘

๒. การละเมิดอำนาจศาลในทางแพ่งตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกา
ของไทย..... ๓๐

การละเมิดอำนาจศาลโดยตรงและโดยอ้อม..... ๓๑

ก. การละเมิดอำนาจศาลโดยตรง..... ๓๒

ข. การละเมิดอำนาจศาลโดยอ้อม..... ๓๓

ค. หลักการวินิจฉัยว่าการกระทำใด เป็นการละเมิดอำนาจศาล
โดยตรงหรือโดยอ้อม..... ๓๕

ง. เจตนา..... ๓๕

จ. การละเมิดอำนาจศาลโดยอ้อมเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณา..... ๓๖

๑. การละเมิดอำนาจศาลด้วยการกระทำที่นำข้ออ้างชายหน้า... ๓๖

๒. การละเมิดอำนาจศาลด้วยการชุมนุมบุคคลในคณะลูกขุน
หรือพยาน..... ๓๗

๓. การละเมิดอำนาจศาลด้วยการขัดขวางพนักงานศาล..... ๓๘

กระบวนการพิจารณาและการลงโทษ..... ๓๘

ก. กระบวนการพิจารณาและการลงโทษการละเมิดอำนาจศาลโดยตรง.. ๓๙

ข. กระบวนการพิจารณาและการลงโทษการละเมิดอำนาจศาลโดยอ้อม.. ๔๐

ค. การลงโทษการละเมิดอำนาจศาลโดยอ้อม เฉพาะการวิพากษ์
วิจารณ์ศาลในสหรัฐอเมริกา..... ๔๓

๑. กรณีที่คดียังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล..... ๔๕

๒. กรณีที่คดีได้มีคำพิพากษาถึงที่สุด..... ๔๘

หลักการพิจารณาโทษความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลกับโทษตามกฎหมาย
อาญา..... ๕๐

บทที่

ก. วัตถุประสงค์ของการลงโทษ.....	๕๐
๑. วัตถุประสงค์ของการลงโทษความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล..	๕๐
๒. วัตถุประสงค์ของการลงโทษตามกฎหมายอาญา.....	๕๐
ข. ความหมายของโทษ.....	๕๒
๑. โทษความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล.....	๕๒
๒. โทษตามกฎหมายอาญา.....	๕๒
ค. เปรียบเทียบลักษณะของโทษความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล กับโทษตามกฎหมายอาญา.....	๕๓
๑. ลักษณะที่คล้ายคลึงกัน.....	๕๓
๒. ลักษณะที่แตกต่างกัน.....	๕๔
ปัญหาเรื่องการลงโทษความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลในประเทศอังกฤษ.....	๕๖
๓. การละเมิดอำนาจศาลตามกฎหมายไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ....	๕๗
ลักษณะการละเมิดอำนาจศาลตามกฎหมายไทย.....	๕๗
ก. การละเมิดอำนาจศาลเพราะขัดขึ้นไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของ ศาลในการรักษาความเรียบร้อยในบริเวณศาล.....	๖๑
๑. ความหมายและวัตถุประสงค์.....	๖๑
๒. ลักษณะการออกข้อกำหนด.....	๖๒
๓. การขัดขึ้นข้อกำหนดของศาลเป็นการละเมิดอำนาจศาล โดยตรง.....	๖๔
ข. การละเมิดอำนาจศาลเพราะประพฤติดนไม่เรียบร้อยในบริเวณ ศาล.....	๖๔
๑. ความหมาย.....	๖๕
ก) ความหมายในแง่การกระทำ.....	๖๕
ข) ความหมายในแง่สถานที่เกิดเหตุ.....	๖๗

- ๒. การประพடுத்தินไม้เรียบร้อยในบริเวณศาล เป็นการละเมิดอำนาจศาลเสมอไปหรือไม่..... ๗๒
 - ก) การละเมิดอำนาจศาลด้วยการประพடுத்தินไม้เรียบร้อยในบริเวณศาล ถ้ามีลักษณะเป็นการละเมิดอำนาจศาลโดยตรง.. ๗๓
 - ข) การละเมิดอำนาจศาลด้วยการประพடுத்தินไม้เรียบร้อยในบริเวณศาล ถ้ามีลักษณะเป็นการละเมิดอำนาจศาลโดยอ้อม.. ๗๓
- ๓. ข้อแตกต่างระหว่างการประพடுத்தินไม้เรียบร้อยในบริเวณศาลกับการขัดขึ้นไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของศาล..... ๗๔
- ค. การละเมิดอำนาจศาลเพราะฟ้องหรือต่อสู้คดีอย่างคนอนาถา..... ๗๔
 - ๑. กรณีโจทก์ฟ้องคดี..... ๗๔
 - ๒. กรณีจำเลยต่อสู้คดี..... ๗๕
- ง. การละเมิดอำนาจศาลเพราะจงใจหลีกเลี่ยงไม่รับคำคู่ความหรือเอกสาร..... ๗๖
 - ๑. ความหมาย..... ๗๖
 - ๒. บุคคลที่กระทำการละเมิดอำนาจศาล..... ๗๖
 - ๓. ลักษณะการกระทำอันเป็นความผิด..... ๗๗
- จ. การละเมิดอำนาจศาลเพราะตรวจหรือคัดลอกเอกสารโดยไม่ได้รับอนุญาต..... ๗๗
- ฉ. การละเมิดอำนาจศาลเพราะขัดขึ้นไม่มาศาล..... ๗๘
 - ๑. การขัดขึ้นไม่มาศาลตามคำสั่งศาล..... ๗๘
 - ๒. การขัดขึ้นไม่มาศาลตามหมายเรียกของศาล..... ๗๙
- ช. การละเมิดอำนาจศาลเพราะการวิพากษ์วิจารณ์หรือสร้างอิทธิพลต่างๆเหนือคดี..... ๗๙
 - ๑. บุคคลที่ต้องรับผิดชอบ..... ๗๙
 - ๒. ความรับผิดชอบ..... ๘๒

ก) ความรับผิดชอบในทางอาญา.....๘๒

ข) ความรับผิดชอบฐานละเมิดอำนาจศาล.....๘๒

๓. ลักษณะการกระทำที่เป็นความผิด.....๘๔

 ก) มีความผิดเพราะเปิดเผยข้อเท็จจริงที่ศาลสั่งห้าม.....๘๔

 ข) มีความผิดเพราะการวิพากษ์วิจารณ์หรือสร้างอิทธิพลต่างๆ
 เหนือคดี.....๘๕

การละเมิดอำนาจศาลในประเทศอังกฤษ.....๘๖

 ก. การละเมิดอำนาจศาลต่อหน้าศาล.....๘๖

 ข. การพูดหรือเขียนที่มีแนวโน้มว่าจะเป็นการทำลายความยุติธรรม
 ที่สิ้นสุดไปแล้ว.....๘๗

 ค. การขัดขวางพนักงานศาลเกี่ยวกับศาลหรือกระบวนการพิจารณาคดี...๘๒

 ง. การขัดขวางคู่ความและการใช้วิธีการของศาลในทางที่ไม่ชอบ...๘๔

 จ. พนักงานเจ้าหน้าที่ละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับศาลหรือ
 กระบวนการพิจารณาคดี.....๘๗

 ฉ. การหมิ่นประมาทในกระบวนการพิจารณา.....๑๐๑

 ช. การขัดขืนคำสั่งให้ชำระเงิน.....๑๐๒

การละเมิดอำนาจศาลของมลรัฐแคลิฟอร์เนียในประเทศสหรัฐอเมริกา...๑๐๓

การละเมิดอำนาจศาลในอัฟริกาใต้.....๑๐๕

การละเมิดอำนาจศาลในประเทศเยอรมัน.....๑๐๘

 ก. มาตรการเพื่อเป็นการป้องกัน.....๑๑๐

 ข. มาตรการอันเป็นการบังคับ.....๑๑๐

การละเมิดอำนาจศาลในประเทศญี่ปุ่น.....๑๑๑

การละเมิดอำนาจศาลในประเทศแคนาดา.....๑๑๒

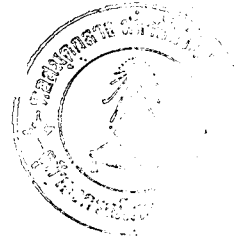
เปรียบเทียบการกระทำอันเป็นการละเมิดอำนาจศาล.....๑๑๓

๔. กระบวนการพิจารณาและโทษความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลเปรียบเทียบ
 และการละเมิดอำนาจศาลตามกฎหมายอื่น.....๑๒๐

บทที่

การพิจารณาคดีและการลงโทษความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลโดยตรง เปรียบเทียบ.....	๑๒๑
การพิจารณาคดีและการลงโทษความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลโดยอ้อม เปรียบเทียบ.....	๑๓๐
การนำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับเมื่อศาลลงโทษ จำคุกหรือปรับ.....	๑๓๖
ก. การกักขังแทนโทษจำคุก.....	๑๓๖
ข. การชดเชยหรือกักขังแทนค่าปรับ.....	๑๓๖
ค. การรอกการลงโทษ.....	๑๓๗
ง. อายุความการลงโทษ.....	๑๓๗
การลงโทษทางอาญาต่อจากความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล.....	๑๓๘
การพิจารณาเปรียบเทียบโทษตามกฎหมายไทยกับต่างประเทศ.....	๑๔๐
การอุทธรณ์ฎีกา.....	๑๔๒
ก. บุคคลผู้มีสิทธิอุทธรณ์ฎีกา.....	๑๔๒
ข. กำหนดระยะเวลาในการอุทธรณ์ฎีกา.....	๑๔๔
การละเมิดอำนาจศาลตามกฎหมายอื่นหรือบทบัญญัติอื่นที่คล้ายคลึงกัน.....	๑๔๕
ก. การละเมิดอำนาจศาลทหาร.....	๑๔๕
ข. การละเมิดอำนาจศาลคดีเด็กและเยาวชน.....	๑๔๘
ค. การละเมิดอำนาจศาลตามประมวลกฎหมายอาญา.....	๑๔๙
๕. สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	๑๕๒
บรรณานุกรม.....	๑๖๘
ประวัติ.....	๑๗๔

บทนำ

ศาลในฐานะที่เป็นองค์กรหนึ่งที่สำคัญของขบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นอำนาจตุลาการ มีหน้าที่ในการวินิจฉัยข้อพิพาททางกฎหมายที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเกิดระหว่างรัฐต่อรัฐ รัฐต่อเอกชน หรือเอกชนต่อเอกชนก็ตาม ศาลย่อมมีบทบาทอย่างสำคัญในการสร้างประสิทธิภาพของขบวนการยุติธรรม และเนื่องจากขบวนการยุติธรรมเป็นกลไกอันหนึ่ง ที่สร้างขึ้นมาสืบเนื่องมาในสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะแก้ไขหรือระงับความขัดแย้งทางกฎหมายที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามที่จะหาข้อยุติ หรือข้อสรุปความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมนั้นให้หมดสิ้นไป ขบวนการยุติธรรมที่ดีมีประสิทธิภาพจึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะขาดเสียมิได้ เพื่อใช้จัดหรือบรรเทาความเดือดร้อนของสมาชิกในสังคม และการที่ขบวนการยุติธรรมจะประสบความสำเร็จในการหาข้อยุติหรือข้อสรุปแห่งความขัดแย้งทางกฎหมายได้ก็เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับบทบาทของศาลในการบริหารงานยุติธรรมเป็นสำคัญด้วย

การบริหารงานยุติธรรมของศาล นอกจากจะมีวิธีการพิจารณาความต่างๆ ซึ่งได้กำหนดขึ้นไว้เป็นกติกาในการแสวงหาความยุติธรรมแล้ว ยังต้องมีมาตรการที่จะทำให้การดำเนินคดีในศาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและราบรื่นด้วย เพราะศาลทั้งหลายที่ตั้งขึ้นมาเพื่อพิจารณาและพิพากษาคดี จะต้องอยู่ในฐานะที่จะดำเนินการหรือพิพากษาคดีโดยเที่ยงธรรมและบริสุทธิ์สดใส ต้องเป็นที่เคารพนับถือของปวงชน จึงเป็นที่ยอมรับกันว่าเพื่อความสะดวกรวดเร็วและเที่ยงธรรมในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล มีความจำเป็นที่ศาลจะต้องมีอำนาจสำหรับยับยั้งการกระทำที่เป็นการรบกวน ชัดขวาง การพิจารณาพิพากษาคดีของศาล ซึ่งบุคคลได้กระทำลงต่อหน้าผู้พิพากษาหรือในบริเวณศาล หรือภายนอกศาลได้ มาตรการอันหนึ่งในการป้องกันและช่วยให้ศาลเป็นหลักของประชาชนได้คือการที่สังคมรับรองความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล ถ้าผู้ใดโดยเป็นคู่ความ หรือบุคคลภายนอกก็ดี ทำการรบกวน ชัดขวาง เป็นเหตุให้ศาลดำเนินคดีไปตามกฎหมาย หรือโดย

ความเที่ยงธรรม หรือโดยความรวดเร็วไม่ได้ เรียกว่าผู้นั้นละเมิดอำนาจศาล มาตรการดังกล่าวจึงเป็นมาตรการที่ช่วยส่งเสริมให้การบริหารงานยุติธรรมของศาลเป็นไปโดยราบรื่น แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องระมัดระวังไม่ทำให้สิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องในขบวนการยุติธรรม ถูกละเมิดโดยปราศจากเหตุผล

มาตรการในเรื่องละเมิดอำนาจศาลนี้ ปัจจุบันได้มีการวิพากษ์วิจารณ์ถึงเรื่องการละเมิดอำนาจศาลของไทยอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การกระทำละเมิด การพิจารณาคดี อำนาจการสั่งลงโทษ และโทษของความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลว่าควรมีขอบเขตแน่นอนเพียงใด เพราะมีบุคคลหลายฝ่ายมีความเห็นกันว่า บทบัญญัติในเรื่องละเมิดอำนาจศาลเป็นบทบัญญัติที่มอบอำนาจให้ผู้พิพากษา กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อควบคุมรักษาความสงบเรียบร้อยในการพิจารณาคดี โดยขาดหลักเกณฑ์และวิธีการอันเป็นมาตรฐานที่ผู้พิพากษาจะพึงปฏิบัติในการพิจารณาคดี และการสั่งลงโทษ คงปล่อยให้เป็นที่หน้าที่ของผู้พิพากษาแต่เพียงผู้เดียว ใช้ดุลพินิจหรือความเห็นในการพิจารณาคดีและสั่งลงโทษผู้กระทำผิด อันอาจก่อให้เกิดเป็นผลกระทบกระเทือนต่อการดำเนินคดีของประชาชน และเกิดความอยุติธรรมขึ้นได้ ผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาและหามาตรการที่ถูกต้องเหมาะสมและเป็นธรรม ควบคุมให้การดำเนินกระบวนการพิจารณา และการลงโทษผู้กระทำผิดฐานละเมิดอำนาจศาล เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม โดยศึกษาหลักเกณฑ์ วิธีการต่าง ๆ เกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาลตามกฎหมายไทย เปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ เช่น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา เยอรมัน แคนาดา แอฟริกาใต้และญี่ปุ่น จากการศึกษาในเรื่องดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยหวังว่า จะมีการแก้ไขปรับปรุงตัวบทกฎหมายเรื่องการละเมิดอำนาจศาลของไทยที่บัญญัติไว้ไม่แน่นอนให้ชัดเจนขึ้น ซึ่งจะเป็นผลทำให้บุคคลทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับขบวนการยุติธรรมได้รับหลักประกันและความคุ้มครองป้องกันอย่างดีที่สุด เมื่อได้กระทำความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล